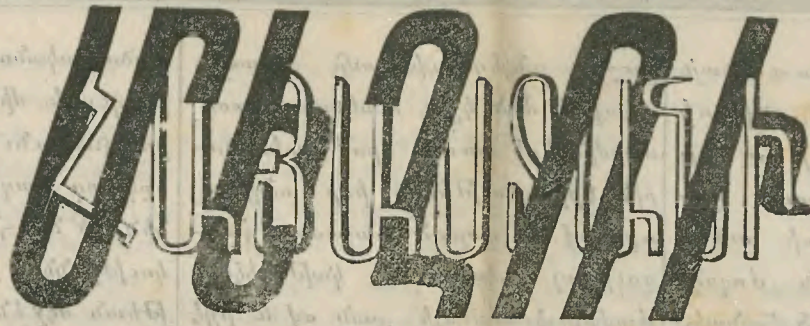

Տարեկան դրն է 10 ուրբի:
Վեց ամսուանը՝ 5 ու., երեք ամսուանը՝ 3 ու., ամիսը 1 ու.:
Առանձին համարներով խրատանքը 5 կոպեկ:
Խրատանքը բաց է ամեն օր բացի կիրակի և առն օրերից:
առաւօտեան 11—2 ժամը կէսօրից յետ:
Օտարադարձացիք զիմեմ են ուղղակի խմբագրութեան հետեւեալ հասցեով. — В редакцію «Меру Адакман», в Тифлисе, կամ Redaction de «Mekhrou Hachastani», à Tiflis. (Caucase).

Խմբագրութեան ուղղած թէ յօդուածները և թէ նամակները պէտք է պարզ գրուած լինին զրոյի ստորագրութեամբ և հասցեով:
Խմբագրութիւնը կարող է փոխանել, ուղղել և կրճատել յօդուածները: Խմբագրութիւնը իր վերայ է տալիս յետ ուղարկել յօդուածները և պահում է երկու ամիս մինչև ցրտանալը:
Յայտարարութիւններ համար վճարում են ամեն մի բառին 2 կոպե: Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով: Յայտարարութիւններ ընդունվում են միմիայն պ. Համբարձումի պալիկոնում:

ՄԵՐԱՅԻՐ

ՄԵՐԱՅԻՐ 1885 ԹՈՒՄԱՆԻՆ

ՄԵՐԱՅԻՐ 1885 ԹՈՒՄԱՆԻՆ

ՄԵՐԱՅԻՐ 1885 ԹՈՒՄԱՆԻՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐԸ

Արհարատարակի մոյն դիրքով և ծրագրով.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.

I) Պետական կայսրադրութիւնը. — II) Առաջնորդներ անօրէն ամենա-տեսակ խնդիրներ ժաման. — III) Ներքին տնտեսութիւն. — Տնտեսական հարցերի խնդիրները վերաբերում են յօդուածներ և թղթակցութիւնը. — IV) Բարձրագ-կան վիճակի վերայ յօդուածներ և լուրեր. — V) Մանր լուրեր. — VI) խառն լու-րեր. — VII) Բանասիրական. — Ֆէլիէտոններ, Պատկերներ, Վեպեր, Մատենախո-սութիւններ, Բնագիտութիւններ, Գիտութեանց և արհեստից վերաբերեալ յօդուած-ներ. — VIII) Պատասխաններ. — IX) Յայտարարութիւններ զանազան լեզուներով:

Տարեկան բաժանորդագրին է 10 ուրբի կիսամեայ 5 ուրբի:

Փոստի և տուան հասցեւոր. — Ժողովրդական Կուսակցութեան վերայ է:

Ստորագրել կարելի է Թիֆլիսում. I) Խմբագրատանը. — II) պ. Բ. Շահվերդի, գործակալութիւնում. — III) Զ. Գրիգորիանի գրականու-թիւնում. — IV) պ. Յ. Շահվերդի խանութիւնում:

Ներկայ 1885 թուականից խմբագրութիւնն ընդու-նում է ամեն տեսակ յայտարարութիւնը **ՄԵՐԱՅԻՐ** պա-րոն Շահվերդեանից լրագրական գործակալութեան միջնոր-դութեամբ. ուստի և «ՄԵՐԱՅԻՐ» յայտարարութիւն տալ-ցանկացողը թող բարեհաճն գիտնու ուղղակի վերցրիչեալ գործակալութեան:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.

Խորհրդածութիւնը. — Մի նամակի տա-թիւս
Թղթակցութիւնն է. — Բա-զուից և Գանձակից:
Քաղաքական. — Քաղաքական լուրեր:
Մանր լուրեր:
Յայտարարութիւնն է. — Բանասիրական և արհեստի խանութիւն:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԲՈՒՆԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԻՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
Նուէր գիտականութիւն.

I
Այս կիւնի, զէ պատրաստութիւնը տես, որ բանը վերջացրել եմ. Աւային պիտի նշանենք Չոպանենց կարօյի աղջ-կայ վերայ, այս երեկոյ պատգամաւոր պէտք է ուղարկենք տապ իւր կնոջը Աստուծոյ Գէղին, շտապ ներս մտնելով:
— Այս մարդ, էլի՛ դու քո ասածը պիտի անես, էլի՛ պոկ չես գալիս էդ չորից: Այս մի Աւային էլ հարցու, տեսնենք, աւանում է էդ աղջկան: Մի-թէ չես տեսնում, որ այս քանի օրէ քննի՞ր ու պոօնները կան է արեւ ու քաղվում երկրի մտորքները մանում ու լայ է լինում:
— Ե՛րբ դուրս ել, չե՛ս անց Գէղին, դու էլ ես զրեւդ քարը տուել, քո Աւային էլ Նրան ո՞վ է հարցնում, նա ու՞մ չուն է, կամ նա ինչ է հասկանում աշխարհի լաւն ու վատն: Հապա էլ ինչ է՞նքն եմ, որ այդքան իրաւունք էլ չը

և ուղղութեան ազդեցութեամբ ար-մատ են զգել և գցում հայ ժո-ղովրդի յարաբերութեան մէջ գեղի իւր եկեղեցական դասը: Այս սխալ հայեացքները մանաւանդ աւելի ար-տայայտվեցան կաթողիկոսական խնդ-րի առթիւ, պատգամաւորաց ընա-րութեան և ընտրող ժողովների վա-յիլած ընտրողական իրաւանց վերա-բերութեամբ եղած վիճարանու-թեանց ժամանակ: Այս վիճարանու-թեանց առարկանքն առաւելագոյն աչքի ընկնելուն այն ուղղութիւնն էր, որով կարծես թէ դործող աշ-խարհիկ անձինք և թէ հայ մամու-լը ձգնում էին ապացուցանել, որ հայ եկեղեցականութիւնն իրաւունք չունի խառնվելու աշխարհականաց ընտրողական գործաւնութեանց մէջ և ամեն ճիշդ թափում էին ջատել եկեղեցականութեան կշիռն ու նշա-նակութիւնը: մինչդեռ սորա հակա-ռակը պէտք է դործէին այնպիսի խնդրում օրակսին է կաթողիկոսա-կան հարցն, որ աւելի եկեղեցական-նութեան է վերաբերում:

Կ. Պոլսում աղգային ժողովը ջը-րտեց Համագումարի նշանակութիւ-նը: Ռուսաստանում հանդէս եկան այնպիսի գրութիւններ, որոնք յանդիմե-ցան հրատարակաւ բոլոր ուստահայ եկեղեցական դասն անդունեցին, ան-կայել և կոպիտ արտայայտութեամբ սորա մասին: Մինչև իսկ հրատարա-կալոսներ եղան որոնք ձգնեցան ար-ժանաւոր հայ եկեղեցականներին ա-նուանարկել և նոյա մասնակցու-թեան և զեկապարտութեան իրաւուն-

տոյ կապիտայ, կուտի:
— Դէ հիմի դու գիտես, մեղքն էլ քո չլինը, վարձն էլ դէ գնա հիմի ինչ ուղղում ես արա: Մենք էլ երկնային թաղաւորից կը խնդրենք, որ չարն բարին կատարէ:
— Ամեն լաւն լաւ կը լինի, դու հիմի ինձ այս աստ, ինչ պիտի երես պատ-գամ գնացողներին համար:
— Հակառակի պէս էս օր էլ պատ է, ինչ պիտի երես, մի աման բոխ կը տա-պակեմ անուշ ձիթով, մի աման տոխ կը դնեմ, քաղամ է թիւ ունենք, աւե-լուկով աղցան կանեմ, բոլոր կը քար-զեմ... պատի կերակուրներն էլ սրանք են, էլ ինչ պիտի լինի:
— Հա, դրանք օր կան, շատ լաւ է: Ես էլ կէս չարեկ արաղ կանեմ, մի լաւ քէֆ կանենք և վեր կը կենանք կը գնանք Չոպանենց աղջկի ուղեւորութիւնը: Ես պէս մտածեցին այնպէս էլ արեւն:

II
Երեկոյեան արեւալուր վաղուց մայր էր մտել: Ստանալուն ձմեռը իւր կա-տաղի ստանալուն վրէժը շատ լարար թափում էր Կ. զիւղայիների գլխին, որոնք տալաբը կերակուրէ, ջրէ, ախոռի երթիկները ծածկել ծակ ու ծակ ջուր են փախաւթ վառել և մաւ էլին սառը ա-խոռները: Փողոցները խաղաղ էր: Եր-բեմն երբեմն միայն լուրում էր Հեղինայ

պուած լինելով պարտական ենք նո-րա թերութիւնքն էլ սիրով ուղ-ղել յօդուած մեր բայց մեր ներկայ ուղղութիւնն բոլորովն դորա հա-կաւան է, մենք հարուածում և անուանարկում ենք և՛ նորա այն հազուադիւս անգամներն էլ, ու-րոնք պահանջէին հայ ժողովուրդ-կան կեանքի սղը լինելու յատկու-թիւնն իրրե զարագաւ եկեղեցա-կանք հայ եկեղեցու և արդար հո-վելներ: Քրքերէք հայ մամուլը, յիշեցէ՛ք բերանայի կերպով խոս-վածները այս և այն հայ անկի մէջ մեր այսօրվան ընտիր և աչքի ընկ-նող հայ եկեղեցականներին մասին և կը տեսնե՛ք, թէ որքան կեղտ կը զիւղվի որ մեզ պատիւ և շահ չէ բերում իսկ թշնամաց օտար մար-դորաների հայցին աղէ քուռ: Եթէ արդարութեամբ և խղճմանքով ընենք ու դատենք, կը տեսնենք, որ մեր եկեղեցական դասն, իւր աղ-գիտութեամբ և աղքատութեամբ հանդերձ, համեմատաբար այլ եկե-ղեցականութեանց հետ աւելի գոր-ծում է և զհոսմ յօդուած հայ ժո-ղովրդեան բարոյական և մտաւոր շի-նութեան աւելի պահպանում է և կեղեցու իրաւասութիւնն ու պա-հանջները: Իսկ մենք մեր սխալ հայեացածքներով և ծայրահեղ պահանջներով հեռանալով մեր ե-կեղեցական դասից, ջատում ենք և սորա նշանակութիւնն ու հեղինա-կութիւնն որոնք յոյժ կարեւոր են նրան հայ ժողովրդեան անտարբերութեան առաջն տանելու համար գեղի իւր

զազկնալը, նրա քննի ու պոօնները էնպէս զգեմ, որ ինքն էլ հաւանի «Բիւնթ ու պոօն» կանել էս կրկնելով կնոջ բառերը, ես նրան պոօն չանց կը տամ: Ահա, է՛ք էր պակաս, որ աղջկայ խօսքով բան անենք: Նախք քեզի չար ստանալ: Աղջկ, Եւստղիւր բարկացած բոլակց կարծի:

Իրեկցաւ 16 ամեայ չիկանը օրիոր-դը, ծածուկ սրկելով իւր արտասուքնե-րը և դժուարութեամբ հեռացնելով իւր գէմբից տիւրութեան բոլոր արտայայ-տութիւնները:

— Դէ, չնւա, ուղաւաղուա Կարօն, չնւա, դնա յոյժն սարքի, է՛ք քննի ու պոօններդ էլ զրէ, քանի ստանալներս չեն եկել... Հա սրան մտիկ արեք, սրա չէք ու հնորքին մտիկ արեք... մաղերի-ցը կը բռնեմ, մշկան քաշ կը տամ, որ օն չանը կտի կտի կանես:

Կաղցիւր, որի սիրտը ուրիշին էր պատկանում և որ իրա սիրած երեսա-սարդի համար եօթը շաբաթ պատ էր պահել, ալեկոծուած ու զայրացած սըր-տով ներս մտաւ յոյժն, սկսեց մի կող-մից սրկել և արտասուախառն ձայնով երգել հետեւեալը.

«Բանաբեւ բարձր սեղ է, ջուրը հեռա-գի տեղ է, «Սիրածը սիրածին չեն տալ, էս ինչան-կաւ զեղ է:

Եկեղեցին և սորա ոգու համեմատ
բարոյական և մտաւոր կերպեր մա-
տակարարութեամբ համար իւր հայ հո-
տին, որովհետեւ հայ եկեղեցին
պարտք է դնում իւր պաշտօնականե-
րի վերայ քննել զգիրս և ուսուցա-
նել իւր հոգի: Հայ եկեղեցին և ե-
կեղեցականութիւնն առանց ուսուց-
ման պարտականութեան անհամար-
նալի են. ուստի և մենք փոխանակ
այդ կարեւոր դասին մերձենալու և
նորա թերութիւններն ուղղելով նրան
միջոց տալու իւր պարտականութիւն-
նը կատարելու, աւելի և աւելի խրա-
րութիւն ենք դնում մեր և նորա
մէջ:

Այդ հօ՛ւ Սասանեան և Բիւզան-
դեան քաղաքականութիւնն էր, որ
բաժանեալ զէ տիրեցեալն հետեւե-
լով, աշխատում էր ի փնտս հայ ե-
կեղեցւոյ հօտին, եկեղեցական դասը
հայ ժողովրդից հեռացնելով և սը-
բան իւր հօտը հովսեփ և ուսու-
ցանել արգելելով:

Մասնաւոր նամակով Կ. Պոլսից
մեզ հաղորդում են, որ անցեալ փե-
տրովարի 21-ին Կ. Պոլսի ազգային
ժողովը նիստ պիտի ունենար որո-
շելու համար այն եղանակն, որով
նա մասնակցէր առաջնայն կաթողի-
կոսական ընտրութեան: Մեր նամա-
կագիր կարծիքով հաւանականու-
թիւն կայ, որ մեր Կ. Պոլսիցի եղ-
բարք կը մասնակցեն նոյն ձեռք
ինչպէս անցեալ անգամ ընտրու-
թեան ժամանակ այն է՝ ընտրու-
թիւնը թողնելով Կ. Պոլսի պատ-
գամաւորաց ժողովին և վստահանա-
լով նորա արգելադրութեան և ե-
կեղեցւոյ շահերի նախանշանդու-
թեան վերայ կը ներկայացնեն իրանց
կողմից ընտրելաց ցանկ անկողի
թէ ճշմարտանի և թէ Ռուսոս-
տանի հայ եկեղեցականներից և կը
յայտեն համաձայնութիւն անպայ-

ման ծանաչելու կաթողիկոս ամենայն
հայոց այն անձին որն Ս. Աթոռի
ժողովը կ'ընտրէ: Տարակոյտ չը կայ,
որ ներկայ հանգամանքներում զը-
բական օրէնքը ի նկատի ունե-
նալով Կ. Պոլսի ազգային ժողովը
մասնակցութեան մտադրած մասնակի-
ցութիւնը յանուն տաճկահայոց ա-
մենից բնակւորն է և նպատակադր-
մամբ:

Նոյն նամակագիրը հաղորդում է,
որ Արեւելքի 341 համարում 20-
ին փետրովարի հրատարակվել է Գեր-
վահրամ կաթողիկոս Մանուկեանի մի-
ջոցադրած զրուցութիւնն, որ առողջա-
միտ հայեցեց և խորհուրդ բովանդա-
կում է իւր մէջ, որպէս զե ազգա-
յին մարմինները զգուշանան խորու-
թիւնից Ռուսոստանի և ճաճ կոս-
տանի եկեղեցականաց մէջ, որ կար-
ծեն միտեակ անտ դարձած է: Սրբ.
Մանուկեանի ցոյց է տալիս, որ Ռու-
սոստանցի հայ եկեղեցականք Եթէ
ոչ գերազանց են, գէթ հաւասար
ճաճ կոստանցի հայ եկեղեցականե-
րին լինելով սրանցից աւելի ծան-
րաբարոյ, հեռատես և խորազէտ:
Գերազաւիւր Սրբազանը յայտնում է
և այն կարծիքը, թէ աւելի օգտա-
ւէտ կը լինի ներկայ հանգամանքնե-
րում այն եպիսկոպոսը, որ հմուտ
է Ռուսահայոց վեճակին և մանա-
ւանդ Ս. Աթոռի հանգամանքներին:
Նա խորհուրդ է տալիս հետեւ մը-
նալ ամեն ամուլ բանախօսութիւն-
ներից, բուն ցոյցերից և ապար-
դիւն պահանջներից:

Եթէ ուղիղ են մեր նամակագիր
զրուցները Ս. Մանուկեան զրուցեալ
վերաբերութեամբ, միայն շնորհակա-
լութիւն կարող ենք յայտնել Նորին
Սրբազնութեան, որ չէ գրացել փո-
ռի վերայ հիմնված իւր խորհուր-
դը տալու հայ ժողովրդեան ներկայ
յոյժ կարեւոր և ծանր ժամանա-
կում: Մենք կարծում ենք, որ Նո-
րին Սրբազնութեան խօսքը ան-

շուշտ անկեղծութեամբ ասած,
պէտք է մեծ կշեռ ունենայ ընտրող
մարմինների առաջ, որովհետեւ Նո-
րին Սրբազնութիւնն իւր անցեալ
գիրքով և վարած պաշտօնով հան-
գուցեալ Գեորգ Կ. կաթողիկոսի
ժամանակ, աւելի քան ով և իցէ
միջոց ունէր յընթաց 16 տարինե-
րի ուսումնասիրելու և լաւ ծանա-
չելու թէ՛ Ռուսահայաստանի և թէ՛
տաճկահայաստանի հայ եկեղեցական-
ներին, նոյնպէս և հմտանալու Ս.
Աթոռի վեճակին և այն հանգա-
մանքներին, որոնց մէջ պէտք է գոր-
ծէ ընդհանրական Հայրապետը:

Գուցէ աւելի խօսել կարողնա-
յինք այդ յօդուածի առթիւ, եթէ
խականաւոր ունենայինք, որ զբաղ-
ւարար կարգաւ առիթ և միջոց
ունեցած չենք գէթ մինչև յայժմ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բ Ա Պ Ո Ւ
27 փետրուարի 85 թ.
(Թղթակցութիւն «Մերոյ Հայաստան» լրագրին)

I
Բազում, որ մի քանի տասնակ
տարի առաջ մի անշուք տեղ էր
ուր աքսորվում էին կառավարու-
թեան կողմից յանցաւորները այժմ
բոլորովն այլ կերպարանք է ստա-
ցել՝ Այս քաղաքի բնական հարըս-
տութիւնը—նախը գրաւեց զէպի
իրեն շատ մարդոց, որոնք շնորհալով
սև նաւով ստացած շողողուն ոս-
կինից ժողովրդեան ամեն կողմից
ամեն տեսակ վաճառականներ և հաս-
տատակով իրենց բնակութիւնը այս-
տեղ աքսորաւորները դարձին մի նը-
շանուր վաճառականական կենդո-
նատեղի: Ասկայն անցաւ. Բազում
այն ժամանակը, երբ կենքը եւ էր
գալիս, երբ մշակի ձեռքին էլ խըշ-
խըշան մանկիւն էին պատում, այ-
ժմ կարելի է ասել, որ Բազում

վաճառականութիւնն էլ բնական է,
ինչպէս և միւս Կովկասի քաղաքնե-
րը: Բազում, որ Թիֆլիսից յետոյ
երկրորդ քաղաքն է հաշուում տեա-
նենք ի՞նչ հասարակական հիմնա-
կութիւններ ունի և ի՞նչ դրու-
թեան մէջ են դրած:

Բազում մէջ գտնվում է Բարձ-
րագոյն հաստատակ «Մարդ. բնի»
որ գոյութիւն ունի քան տարիից
աւելի: Այդ բնի, տուած պառնակ-
ը հասարակութեան ամեն բանի-
մանց կարող է տեսնել. ուստի և ա-
ւելորդ եմ համարում մի առ. մի
թուել թէ ինչ և ինչ են արել. սա-
կայն չեմ կարելի լուծելու տալ այն
չեղարութիւնը, որը մէջ գտնվում
է «Մարդ. բնի» և դասուել է 20
տարի շարունակ: Մենք Կովկասի
գանապան քաղաքներում ևս ունինք
ընկերութիւններ, որ. Թիֆլիսի Բա-
րձրործական ընկերութիւնը, սակայն
զբաղապէս թէ «Մարդ. բնի» և
թէ մեր միւս բարձրորդական ընկե-
րութիւնները գործում են միմեան-
ցից չեղօք— բոլորովն կողակցած:
Ինչու արդեօք մի բարոյական կապ
չը կայ մեր ընկերութիւնների մէջ:
Ցանկալի է, որ Բազում «Մարդա-
բնի» սկիզբն դնի այդ բարոյական
կապակցութեան, ևս չեմ տուում
ընկերութիւնները միմեան և մի
ձուլուին ո՛չ, այլ հաստատուի դը-
րանց մէջ այնպիսի կապ, որ մի ըն-
կերութիւնը տեղեկութիւն ունենայ
թէ ի՞նչ է գործում միւսը ինչ դը-
րութեան մէջ է գտնվում դա և այ-
լին և այլն:

«Մարդ. բնի» շինութեան մէջ, և
կեղեցուն ինչ գտնվում են նոյն ըն-
կերութեան անուամբ երկուս զըպ-
րոցները: Այդ երկուս զըպրոցները
պահպանվում են «Մարդ. բնի» և և
կեղեցական կառավարի մի բաժնից
ստացուած արդիւնքով: Տղայոց
զըպրոցը ուր ուսանում են մօտ 140
աշակերտ կաշվում է սուր Եւսեբու-

կան») ունի հինգ տարուայ դասըն-
թաց և տեղաւորուած է հինգ դա-
ստանց մէջ, իւրաքանչիւր բաժնա-
մունքը առանձին դասարանում: Օ-
րըպէս զըպրոցը ունի չորս տարու-
այ դասընթաց և տեղաւորուած է
երկու դասարաններում, իւրաքան-
չիւր դասարանը երկու բաժանմունք:
Գըպրոցը կաշվում է ևս իմիսման, ուր
ուսանում են մօտ 80 աշակերտ: Հի-
ւանդվում է հայոց և ուսաց լե-
զուներ, թուրքեր, թուրքեր, և հայ-
րենագիրութիւն, ծխական զըպրոցի
ծրագրով:

Բայց այդ ուսումնարանից վերջն
տարիները Բազում քաղաքի Շամախ-
ւոյ ձանապարհի վերայ բացուեցաւ
և մի այլ երկուս զըպրոց, որը կա-
ռավարվում է ծխական հօգարար-
ձութեան հօգադուրութեամբ: Այդ
տեղ ուսանում են 14 աշակերտ: Հի-
ւ 45 աշակերտ: Թէ օրիորդ և թէ
տղայոց զըպրոցը ունի միայն երկա-
մայ դասընթաց: Այդ զըպրոցը
աւելից հեռացած, մարից մօտացած
լինելով կարելի է ասել բոլորովն
բարձի թողն արած է: Կա կառա-
վարվում է անհաստատ կառավար-
ութիւն, այն է՝ իւրաքանչիւր տարի յօ-
գուտ այդ զըպրոցի արվում է ներ-
կայացում կամ պարահանդէս և
այդպիսով մի կերպ պահպանում է
իւր գոյութիւնը: Չը նայելով, որ
հօգարարութեամբ ամեն կերպ աշխա-
տում են առաջ տանելու, սակայն
զըպրոցը գտնվում է անխախտելի
դրութեան մէջ, արտօմու, հասա-

*) Ինչ. ուսուցչ. ժողովում մեր զըպ-
րոցների տօնը որոշելիս նշանաւոր
անդ բունց և ո. Մկրտչայ և Սահա-
կայ անդ ինչպէս լրագրութիւնից և
րեաց այդ նշանաւոր տօնը ժապը է
գործել մի քանի տեղ, սակայն Բազում
երկուս զըպրոցը է ամուտ՝ այդ տօնը
չը նայելով որ «Մարդեան» անունն է
կրում իմ կարծիքով այդ տօնը անհրա-
մեշտ է տօնել Բազում երկուս զըպ-
րոցներում:

Բ. Ա.

«Սիրելի եմ, ոչին երկուս, ոչին թերեւ
երկուս»

«Ով իմ սիրածն ինձ չի տալ, Աստուծոյ
կրակը երկուս»

Շնորհաց անգամ թո՛ւնալով իմ
տակ ճշմարտեմ կաղիւրը այսպիսի երգի-
քով էր իւր սրտի վերքերը արտայայ-
տում և անիծում այն ծնողներին, որոնք
սիրածը սիրածին չեն տալիս: Նա ա-
նիծում էր այն անգամներին, որոնք ի-
րա սիրտը կապում են այսպիսի մի երկ-
ուս անարարի հետ, որին ոչ ինքն է սիրում
և ոչ նրանից էր սիրվում: Մինչև հիմայ
էլ մեր գիւղացի եղբայրները առանց
աղջկայ և տղայի կառնին նշանակու-
թիւն տալու, իրանց մասնաւոր նիւթա-
կան շահերը ամեն բանից գերադաս
համարելով, կապում են երկուս միմեանց
առող սրտերի իրար հետ, միմեանցմայն
թշուառացնելով իրանց զուսակներին Շի-
րակայ գիւղերում այս բողբոս էլ զեռ
գոյով իմն ունի այն ծնողական անգը-
թութիւնը որ աղջկան բառի բուն նշա-
նակութեամբ էլի, կովի, եղի նման սա-
կաբիւրով վաճառում են: Ով 10 մա-
նէթ բաշտ աւելի տուեց աղջկին, բան
կը տան Բայց թէ տղին քօռ է, քա-
ջալ է, այդ նշանակութիւնն չունի:

«Այ, չեմ ուզում, չեմ ուզում, ար-
տաստակով մարդում էր յօդէն, չեմ ու-
զում էլ տղին, անգամներ, անաստ-

ուածներ, ինչ էք ուզում ինձանից . . .
Այն Աստուած, մա հոգիս, մա, աղա-
տիր ինձ սրանց ձեռքից»:

Ամեն բան պատրաստ է. օջախի կը-
րակը թե՛ ծաղիկ, յոյժն տաւարի ճնշով
և նընց զանազան արտադրութիւննե-
րով առաքելով, բաղնիս էր դառնել: Ձի-
թի ճրագը ձիթոտ ճրագթովի վրայ իւր
աղտոտ լոյսով հաղիւ թէ լուսաւորել էր
իւր չորս կողմը: Կարծն թե՛ ծաղիկ կը-
րակի մօտ նստած իւր մտածման մէջ վըճ-
ռում էր որ մինչև 300 ու. բաշտ չառ-
նի, խօսք չը տայ: Յանկայած դառն ձեռ-
քը խանդարեցնել նրա դանդաղան անկողի
մտածմունքները: Գիւղի քեօթիւն և
երեք էլ ուրիշ պատուաւոր անձինք նե-
րս մտնելով բարեկեցին Կարօյին:

— Այն Աստուծոյ բարին, դուք բա-
րով, հաղար բարի, համեցէք, համեցէք,
ամենքին էլ անդ ցոյց տալով Կարծն և
նստացրեց նրանց օջախի մօտ որ ամեն
նստաւորաւոր տեղն է գիւղերում—Ի՛նչ,
ինչպէս էք, աւելացրեց Կարծն, փնտր
Աստուծոյ որ արժան համարեցիք իմ
տունը ուր կոթել, ինձ էլ մարդի տեղ
դնել:

— Կարօյ ջան, պատասխանեց քեօթի-
ւիւն, Աստուած վրայ ևս մեր գեղի մէջ
քեղ ամենից շատ եմ սիրում, բայց, դէ,
գիտես էլի, որ գործ ունիմ, չեմ կարո-
ղանում տանից դուրս գալ:

— Ի հարկէ, ի հարկէ, վկայեցին
միւս պատգամաւորները, կեղծաւորու-
թեան տակ թողցնելով իրանց նպատա-
կը, Կարօյի պէս լաւ դրացի, սաղաւմ
աղայ մեր գիւղում շատ քիչ կայ:

Կարծն շատ լաւ էր հասկանում, որ
ինքը այդ գովառանութիւնների արժա-
նի չէ, շատ լաւ էր հասկանում նրանց
փոքի ցաւը. շատ լաւ էր հասկանում որ
կեղծաւորաբար իրա դուրը կըրում են,
այդ պատճառով, ինքն էլ, իւր հերթում,
աւելի չապալարար կըրում էր նրանց դը-
րակը: Խօսակցութիւնը կամայ կամայ
վախուցեց եղբերի, գոմէշներին, էջերի,
չնչերի և իրանց վար ու ցանքի վերայ:

— Իմացել էք, որ Աթոռնից գոմէշը
Կիրակոսեանց գոմէշն յաղթել է:

— Ի՛նչ էք ասում, դարձաբան միւ-
սերը, երբ, էդ ոնց է եղել:

— Ո՛նց պիտի լինի, մի զապալ ձե-
թով գրաղ են եկել, լծել ու մի մեծ
գերան քաշել են: Այդ ժամանակ Աթո-
ռնից Ջաւաղը (գոմէշն անունը) Կիրակո-
սեանց նոր աւած գոմէշն կոխել է տալի
տալը, քիչ է մնացել մէջքը կտար:

— Տօ էդ ինչ փիս բան է եղել, ասո-
հարկիքի գոմէշն անունը դառաւ մի փա-
րի, էլի:

— Ի՛նչ ասել կուզի, Կիրակոսեանց
Սարգսն էս երկու օր է ամբողջ գոյու
չի գալիս:

Բաւական ժամանակ այսպիսի խօսակ-
ցութիւններով անցնելուց յետոյ քեօթի-
ւին դարձաւ Կարօյին հետեւեալ խօսքե-
րով:

— Ի՛նչ, Կարօ ջան, գիտես ինչ կայ,
մենք մի դարաւ ունինք և երկար մառ-
ձելուց յետոյ, իմացել ենք որ մեր գաւ-
տին դու միայն կարող ես դարձան ա-
նել:

— Ես ի՞նչ մարդ եմ, որ կարողանամ
ձեղ նման իշխանների դարձնել գաւառն
անել: Աստուած ձեռ դարձան դարձան
անել:

— Ի հարկէ, ընդհանուր պատգամա-
ւորներից միւր, առանց Աստուծոյ ոչինչ
չի լինիլ, մենք էլ Աստուծոյ անունը
տուել ու եկել ենք:

— Կարօյ ջան, աւելացրեց քեօթիւն
դու գիտես որ ես քեզ վատ բան չեմ
կամենալ, մենք եկել ենք քո օջախից
մի բունն ուղի) ինչպիսիւ. յոյժ ունինք
որ մեզ դատարի յետ չեա դարձնի և
սաղ դեղի մէջ ամբողջ չեա անի:

— Աւելի պարզ ասելով, մենք եկել
ենք քո աղջկին— Կաղիւրը ուղիւր
Աստուծոյ Գեօթի տղին Աւոյի համար,
աւելացրեց մի ուրիշը:

Կ) Աստուծ «հոգ» խօսքը աղջկայ տե-
ղին է դրուած. կը նշանակէ աղջկին
գիւղացիների աչքում մի բուն հոգի
նշանակութիւնն ունի:

— Փնտր Աստուծոյ, շարունակեց
քեօթիւն, դու մեզանից աւելի լաւ ես
ճանաչում Աստուծոյ Գեօթին ու նրա
տղին. էլ մեր գովելը աւելորդ են եր-
կուս լուծ եղ ունի, երկուս կող ունի, ե-
րեք հատ հատած մուր ունի որ այս կա-
ղցին կը լծվին, պարտքից էլ բաւակա-
նին թեթեւեղ է, տղին էլ որ գիտես,
էլ ի՞նչ գովել:

— Տղին, շատ աչքաբայ տղայ է ըս-
կաց չորրորդ պատգամաւորը, և շատ
էլ գոյալ է: Այս տարի երկուս գերան-
դու ետեղի միմեան խորով էր անում.
այնպէս էլ սիրուն եղն կը դնէ որ ամեն
նը մի մի թաղայ հարս արժէ:

— Շատ ուղիղ է, հաստատեց միւսը,
Աւոյի պէս հասկացող ուսնաբար մեր
գիւղում չը կայ. նրա թիւը էրեքը, կալ
չընէր, արւար աղալը, դոմ որբիւր, սե-
րանալը ոչ ոք չի կարող անել:

— Շատ էլ դուրսով տղայ է մէջ
մտաւ քեօթիւն, անցեալ օրը ես իմ
աչքովս տեսայ որ 8 փեթանց թիւրի
քեօթը չալակած բարձրացաւ կառուր:

— Տունն էլ լաւ տուն է, տղին էլ
լաւ տղայ է, վերջապէս խօսեց Կարծն,
ես լաւ չեմ իմ անկող, թէ կուզ մի քօռ
տղի էլ տաք, իմ աղջկին, ես բան չեմ
տալ, բայց ցաւում եմ որ ես առ այժմ
միջոց չունիմ աղջկի նշանելու:
Կարօյի այս տաղը պատասխանը լիկ

բարեկամներ անտարբեր է դէպի այդ
դպրոցը: Գարնանը մեր բազմաթիւ հայ
հասարակութեան ուշադրութիւնը
դէպի այդ դպրոցը:

Բ. Այվազեան.

Գ. Ա. Ն. Չ. Ա. Կ.

(17) փետրւարի 1885 թ. 3).

«Նոր-Գարն» 22 համարում լոյս տե-
սաւ Ի. Չ. ստորագրութեամբ մի նամակ
Գանձակից: Այդ նամակը կարգալիս
մարդ աղած էր մնում լուրջովն, թէ
մարդիկ մինչև երբ պիտի ճշմարտութիւ-
նը թողած կուտակեցան ողորդ առաջ-
նորդուն, այն մարդիկ որ իրենց աչքի
գեղանը թողած ուրիշներ չլիզէ յետե-
ւից են ընկնում. ես այդ գրութեանը դէմ
ոչինչ չը պիտի գրէի քանի որ չարէր
անգամ այդ տեսակ ճշմարտութիւնից
դուրս գրութեան համար թողի մտնել
և ի դուր խորագրին ձանձուրեցին, բայց
միւս կողմից մտածելով որ լուրջեան
աւելով ընթերցողը կարող է հաշտ իւ-
ղի տեղ ընդունել և միմայն ժամանակ
ի մտաւոր աղիւսի գոյով գործելի
հետ, վստահացած դիմում եմ ձեզ մեծ.
խորագիր տէր, համարեալ լինելով որ
դուք որպէս ճշմարտութեան պատգան
և անկողնապահ ուղղութեան տէր ան-
տես չէք անելու հրատարակման առ-
պարտնի դէմ բողոքու:

Պարոնը գրում է «Պատգամաւորների
ընտրութիւնը բոտ ամենայնի յաջողա-
ցաւ, յաջող ենք անուանում ոչ թէ անհա-
նական անսակերտից նայելով, այլ նրա
համար, որ այս ընտրութեանը յաջող
է ներկայացնում հասարակութեան լու-
ռին ցանկութիւնը: Մնանով ուղղում եմ

*) Ես այս յօդուածը փետրւարի 17-ն
ուղարկեցի «Նոր-Գարն» խմբագրութեան
բայց ինչպէս որ սպասելի էր (անկողն-
ապահ) և «ճշմարտութեան» կողմից
օժտուած պարոն խմբագիրը չը քարոհա-
ծեց հրատարակելու: Պ. Ստանդարտեանը
«Նոր-Գարն» 28 համարում իւր պատա-
սանով Այլով Այլով պիտի մեր յօ-
դուածը հրատարակվի, որովհետեւ գործը
գրանով (յօդուածով) փոխվելու է, —
(հիմնադր պատասխան) ինչ եմ խնդրում
ինչ է պատասխանում, բայց ընթերցո-
ղը կարգալից կը անան որ ես ոչ թէ
զորովոր փոխելու համար եմ գրել, այլ
թէ մի քանիների խորագրութիւններն
և ճշմարտութիւնը երևան հանելու հա-
մար:

Մ. Յոգ.

ձեկ համար էր: Նա կամենում էր գոր-
ծը դժուարացնել, ձգձգել, նազ ծախել,
ծանր նստել և լիար քաշել: Մի փոքր
վիճաբանութիւնից յետոյ կամենում էր
գործը վաղուան քցել որ ընտանիքի
հետ խորհրդակցել, թէ և հարկաւորա-
թիւն չը կար:

— Այդ անկարելի բան է, չեղտից
քեօխվել, ինչի համար մահ է, որ այս
անից ես դատարկ դուրս գնամ: Դու
այս րոպէիս, կամ հա, կամ չէ, վեր-
ջադրու: Ինչ էլ որ կամքդ է, ես սաղ
էմ իմ:

Կարոն չառ լուս հասկացաւ, որ վեր-
ջին խօսքը վերաբերում էր «Գաղղի»
այդ պատճառով այլ եւս վիճաբանու-
թիւնը չարժանակել, կամ աւելի ճիշդ
ասելով, կեղծ ընդդիմութիւն անելը վը-
ստանդարտ է, աչքով արեց, խորին հա-
ցի ստիպել քցելու:

— Տանուտէր ջան, հա մի փոքր հաջ
ուտեմք, փորձերս կշտացնենք, յետոյ
Աստուած որոշում է, մի բան կանենք,
յուստարեց Կարոն:

Հեղինարը (Կարոյի կինը) քինթ ու
բերանով պիտի կապած, վրայն աչքերը
երկու փոքրիկ ծակեր թողած, մութ
անկիւնից լոյս աշխարհ կաւ, մտնեցաւ
հիւրերին ամենայն յարգանք համբու-
րեց հիւրերի ձեռքերը, յետոյ սեղան
տախտակը դրեց, ստանդակալով միան-

աւել որ հասարակութիւնը ընտրելի կա-
թողիլու անձնաւորութիւնը ի նկատի
առնելով ընտրեց այնպիսի անձինքնե-
րին, որոնք թիֆլիսում թեմական պա-
գամաւորի ընտրութեան ժամանակ պէտք
է ներկայացնեն հասարակութեան կամ-
քը: Նախ ընտրութիւնը չառ յաջող չէ
կարելի ասել, վստայի ընտրութեանը
տեղեկութիւն անգամ չունին մեր յայտ-
նի կողմից պարոնների գոյութեան մասին,
թող թէ նրանց գործերը մասին. երկ-
րորդ ասում է որ ընտրութեանը հա-
սարակութեան կամքը պիտի ներկայա-
ցեն: Բայց ընդ հակառակը թէ ընտ-
րութեան ժամանակ թէ դուրը ուրիշ
ժամանակներում մեր հասարակութիւնը
ոչ խօսել է այդ մասին և ոչ թէ յայտ-
նել է իւր կամքը այդ պարոններին:

Երրորդ ասում է որ ընտրութեան ժա-
մանակ նոր ուժեր էին առաջ եկել:
Ո՞վքեր էին այդ երևույթիւնը նոր ու-
ժերը չէ ասում, մի ստորին պաշտօնեայ
(որի աղիւսը թեմական եկեղեցիէն դու-
րացիները) մի գիմնապետ, մի ուսուցիչ
մի... և այլն. որոնցից երկուսի անկար-
գութիւնը այն օրը նկատելով մի պատ-
գամաւոր բողոքեց հայր սուրբին և վեր-
ջինս հեռացրեց (երկի նամակի վերջու-
մը հայր սուրբի գէմ պատճառի առիթը
չէնց այստեղից է ծագել) քուէ ասուի
մտաւր: Չորրորդ պարոնը ասում է «ու-
րախալին այն է, որ հասարակութիւնը
(միամիտ գիւղացիք հա) արդէն սկսել է
գիտակցաւոր գործել և ըմբռնել զրա
նշանակութիւնը: Եթէ ես այստեղ լը-
ռեմ քարերը կ'աղաղակեմ որ պարոնի
ատած հասարակութիւնը «անդիմապա-
րար է» գործել: Ահա թէ ընտրութեան
օրը մի քանի գիւղացիների պատասխա-
նը իմ հարցին թէ «որոնք պիտի բոտ-
րեք» — ասում են (սովոր են ասել ինչ է-
լի ինչ չ'առաջին) որ Պապին բեկը (իւ-
րոյիչաւ պաշտօնեայի) երբօրը (անուր
չենք խմում) և Յովսէփ բեկին ընտ-
րենք, ամեն Աստուածը վկայ է որ զը-
րանց խալի չենք ճանաչում: Եւ այլն:
Այդ գիւղացիները Ուսմանց» աղիւսի
խաչակապցի և Բրաբուրեցի էին և բոտ
հարկին պարոն նամակագրին մասնա-
նիշ կարող եմ անել: Ուրեմն այդ այդ-
պէս լինելուց յետոյ էլ ինչ տեղից կա-
րող էին այդ ողորմելիները ընտրութե-
անիւն ինչ ուղղութեան տէր լինելը հա-
կանաւ, թող թէ վստահութեամբ քուէ

տալ: Ահա այս է պարոնի երեկայեալ
«գիտակցաւոր» համարած ընտրութե-
անիւն, և վերջապէս հինգերորդ պարոնը
ասում է որ ընտրութիւնից վերջը յաղ-
թուած կուտակեցան (եթէ կար) մի
պատգամաւորի կողմից նեղութիւններ
ծագել, բայց առ ոչինչ համարելով
լուրջեան է տալիս պատճառը գրելու:
Յաւը չէնց դրա մէջն է որ խորամանկ
պարոնը լուրջեան է պահպանում. ինչ
կը նշանակէ հայր սուրբի և բողոք պատ-
գամաւորների ներկայութեամբ բղաւը
գիւղացիներին (երբ վերջիններս ձանձ-
րանալուց կամենում էին ցրուել) «դուք
մեր ասածը և ուղղւած արդէն արեցիք,
խալ սրանից յետոյ կարող էք հա որ
առաջարկեն սեպնել» — այս խօսքը
արտասանող պարոն Ե-յն (Բանանց
գիւղացի է քանանայի որդի և իւր հօր
պաշտօնը կամենում էին ցրուել) «դուք
պատգամաւորների իրաւունքները բոտա-
բարել էք, մի գիմնապետ նամակագրի
ախարկած «նոր ուժերից» և «մի» պատ-
գամաւորի վէճը չէնց ալտեղից ծագե-
ցաւ, իսկ ես պիտի եմ և կը հա-
ստատեմ օրինաւոր փաստելով որ ընտ-
րութիւնը վերջինիւ 3—4 պարոն-
ներին — «նոր ուժերի» չորրորդ կաւ: Ա-
ռաջ բերեմք շատ օրինակներից երկուսը:

Կերակի պատարագից յետոյ սուրբ
Յովնանէս մայր եկեղեցուց հանդէպ
այդ պարոնները խմբուած ի միասին
խօսում էին, եւ գիմնի շարանը
յայտնեցին այդ օրը ըսած մի լուրս թէ
«պարոններ, նոր համբաւ րեցեք, գիւ-
ղացի պատգամաւորները կամենում են
այս անգամ իրենցից ընտրել պատգա-
մաւոր, բայց մինչև որ խօսքս կը վեր-
ջապել, գիմնապետ Ե-յն վրա բերեց իւր
հետ խօսողներին թէ «միամիտ կայեք
որ ամեն ինչ ես կարգադրել եմ, արդէն
թէ ոչ հա համար պիտի ձայն տայ և
թէ նա (եւ) հանգամանքից տեղեկու-
թիւն չունի» և այլն, չը մտանալը յի-
շուտ որ գիւղացիք չ'աղաքացիներին
նշանակութիւն ինչ կարգում: Այդ ո-
ղորմութիւնը իրենց անդիմապաշտ թեմա-
րի մէկ կողմից «նոր ուժերի» ուղղած թէ և
արեցին բայց միւս կողմից դանձակից-
ուց համար պահապանութեան տեղիք կ'առ-
նէ հարցին պ. Ե-յն (անցեալ տարի
«Նոր-Գարն» խմբագրութեան մէջ ծա-
ռարում էր որպէսզոր պաշտօնում թէ
խզմանալը է պատգամաւորների իրա-

ւունքը ընտրութիւնը ամեն մի մարդ կա-
րող է պատգամաւորներին սովորեցնել
որ իրեն (սովորեցնողի) ուղղածն ձայն
տայ» և այլն կաւ պատասխան:
Այս տեղ անաջ բերեց թէ ինչպէս
կատարուեցաւ ընտրութիւնը: Միւր-
րում ընտրութիւնը կատարվեցաւ զը-
րով և ձայնի սուտակութեամբ ընտ-
րուեցան Մկրտչ-Բեկարեանցը ստանա-
լով 28 ձայն ընտ. 30-ի, իսկ համահա-
ւասար 27 ձայնի ընդդ. 31-ի ստացան
Տէր-Ներսէսեանց և Խոջայեանց, բայց
որովհետեւ այդ երկուսից մէկին հարկա-
ւոր էր կանգնալ ընտրել, ուստի նո-
րից գաղտնի քուէարկվեցան 4 մարդ և
այդտեղ ձայնների մեծամասնութեամբ
ընտրուեցան 1. Խոջայեանցը 55 ձայնով
ընդդ. 14-ի և 2. Մկրտչ-Բեկարեանցը
42 ձայնով ընդդ. 17-ի իսկ Տէր-Ներ-
սէսեանցը 40 ձայնով ընդդ. 19-ի սա
համարութեւ ի կանդիտատ: Յետաւի է
շատ, բայց ինչ պիտի անենք քանի որ
մեզ մօտ նոր հաւեր են գուրս կեկ
և երկաթի ծուռներ են ածում, ստորացնե-
լով նրանց որոնք դանձակիցուց երկու
պարզեցնողներ են հարկաւոր դէպքում,
և այսօր դրանց հաւասարեցնում են
գեղանի հետ: Ինչ պիտի անենք «բա-
նի» որ ժամանակի հետ վերադառնա
ինչ» ըստ պարոն նամակագրի:

Գաղով ս. Լուսաւորեց եկեղեցուց և
բեկախման և յաջորդի մէջ լուրջ ու-
նեցած մի գեղացին, աղաւաղ եւ պարոնը
չափազանց կուտակեցան ողորդ է թե-
ւաբեր իւր գրիչը: 1- երեւոյթանք տա
ստանդի մասին հայր սուրբը հարցին
պատասխանել է որ պիտի ժողովրդի
կամքը խմանայ» և «այ թէ համաձայն»
չէ (ժողովուրդը) և հայր սուրբը ոչ թէ
հայեցել է կիւս և անվաղել խօսքնով
այլ հաղարար յանդիմանել է, որ ու-
սումարաններ գիւղացիներն համար հո-
ղըս չեն տանում և թէ պարոն երեւոյ-
թանք առանց ժողովրդին զիմուս ան-
գամ սեղի իրաւունք տաւանորդն ինքը
իւր կողմից առաջարկելու համաձայն
«Հրահանգի ի պէտս վերադառնալուց բա-
րեկարգութեան եկեղեցուց Տփլիսի»
և երեւոյթանք թեմի նորին յօդ. Ա.
երեւոյթանքների իրաւունքներն և պար-
տախտութիւններն» գլխի մէջ, Բայց որ
մեր պատուելի երեւոյթանք և իւր հետ
ժամաւորները գեւե ևս տեղեկութիւն
չունին այդ «Հրահանգից» ինչ մեղաւոր

է ոչտակ չայր սուրբը: Ի դէպ է յիշել
որ վերջինիւ ժամաւորների կարծիքով
ուսումնարանների գոյութիւնը միմայն
ս. Յովնանէս եկեղեցուց ժամաւորները
պիտի պահպանեն, որովհետեւ նրա բա-
կանն է դնում: Հայր սուրբը զը-
խաւորապէս այդ ի նկատի առնելով նե-
ղացած ասում է թէ «բաւական է ինչ-
քան որ խորութիւն գրեցիք — եկեղեցին
և ուսումնարանը քոյր և եղբայր են, ու-
րեմն ուսումնարանի յատկազանութեան
համար առեցիք ինչ որ հարկն է: Ահա
այս արդարացի պահանջութեան և
ըստ այնի և յանդիմանութեան համար
պարոն երեւոյթանքը հայր սուրբի բա-
ղապարտութեան ժամանակ հրաժարական
է տալիս, չը մտանալը յիշել որ հայր
սուրբը մի քանի գործողներին է որոնք
արմանի են համակրութեան: Այս իւր
գաղաւ առաջին օրից սկսած մինչև յայ-
սօր թէ ուսումնարանների յատկազա-
նութեան և թէ եկեղեցիների բարեկար-
գութեան համար չէ խնայել իւր ջանքն
ու ճիշդ, և վերջապէս պարոնը ասում
է «հայր սուրբը քանիցս առաջարկել է
(համար, երբ) որ բողոքագրից յետ առ-
նեն, բայց ժողովուրդը միշտ պիտի է
որ կամ եկեղեցում քարոյի միջոցաւ
ներողութիւն (ինչ մեծ յանցանքի տէր է
եւրպայ) խնդրի կամ ընդունի բողոքա-
գիրը կողքագրին ստորագրած են 60
հոգից ոչ ասելի) և ըստ այնի գործադրի
ինչպէս հարկն է: Տեսէք թէ որքան է
պարոնի յանդիմանութիւնը որ այդչափ
ժաղախեցութեան է հանում, ընդհակա
ռակը ոչ թէ հայր սուրբը այլ բողոքա-
գիրը տանող (կառավարութեան և ոչ թէ
հայր սուրբին ինչպէս որ գրում է պարո-
նը) 4 պատգամաւորները են խնդրել
(կը վկայեն նոյն իսկ իրենք պատգամա-
ւորները) հայր սուրբին, որ գործը հա-
տեցնելու համար երկու քանանայ նշա-
նակի որ ժամաւորներից ընտրուած մի
քանի պատգամաւորների հետ հանդիմ-
անութեան իրաւունքները դան (իրեն) հայր սուրբի
մօտ և հաւատութիւն խնդրեն, բայց հայր
սուրբը մեղաւոր են ստացել թէ ձեռ
չեմ կարող մի որ և է կարգադրութիւն
անել, ի հարկէ գաղաղկ բան համարե-
լով թողնում եմ ձեռ կամքին ինչպէս
գիտեք այնպէս էլ արեցէք և ես ամեն
ժամանակ պատրաստ եմ ժողովուրդի
օրինաւոր կամքը յարգելու»:

Թողութիւն կանես, մենք մի օրվա չենք,
իմ քոնն է, քոնն իմ...
— Ինչ եւս անում իմամի Գեղայ
ջան, ստանութեամբ նկատեց Կարոն,
ինչ եւս անում Աստուած սիրում, 250
մանկով աղջիկ կը տան հա, քեզ եմ
հարցնում, եւ ամեն Տճ, իմ աղջիկը
Երկուսից աղջկանից պակաս աղջիկ է,
որ մինչև 300 մանկով նաղալ չաւան,
խօսք չը տալին...
— Կարո ջան, գիտես ինչ կայ, դու
էլ ես լաւ քո աղջիկն էլ, քո տունն էլ,
բայց զէ մենք խնդրում ենք որ ունի
պակասին թողութիւն անես և մեզ բաւ-
չես, բա մենք քեզ մօտ ըսկի խալիք
չունենք:
Ամեն կողմից թափեցան, խնդրեցին,
և մեծ դժուարութեամբ կարողացան
համոզել և համաձայնութիւն ստանալ:
— Տանուտէր, եթէ քո խալիքը չը
լինէր, Աստուած վկայ, 300-ից մի կօ-
պէկ պակաս չէր լինի, պատասխանեց
Կարոն, զէ գնացեք խեղդ տեսէք:
— Ապրիւս, ապրիւս, ամեն կողմից
ձայնեցին նստողները, հորհակալ ենք...
Ամեն բան, վերջացնելուց յետոյ, մի-
մանց «գրիչը բարի» մաղթելով ցրու-
ղին իրանց տները, կտակով ցրած մի-
մանց հետ երկու տնով սրտով:

(Կը շարունակվի.)

գամ սեղանը սրբեց, լաւաշները ամե-
նի առաջ դրեց և մի ամեն կարմիր
ձուածեղ հիւրերի առաջը դրեց ու ինքը
ձեռքերը կուրծքին բարե թուած մութ
անկիւնում կանգնեց:

Գիւղացու սեղանի վրայ որ ձուածեղ
լինի, կը նշանակէ ամենահարուստ սե-
ղանն է, որովհետեւ ձուածեղը բոլոր կե-
րակութիւններից թանկ է գնահատուած:

— Գէ, համեցէք, հաջ անուշ արեք,
սառց Կարոն, ձուածեղի ամանը քեօխ-
վին մօտացնելով:

— Շնորհակալ ենք, միայն ինչ կը
նեցին պատգամաւորները, մենք հաջ
ուտեցաւ չենք կեկ թեղ մօտ, մենք մի
պատառ հաջ չենք ուտել մինչև մեր
խնդիրը չը կատարուի:

Կարոն մտածելով որ սրանից աւելի
նաղ անել աւելորդ է, իսկայն օտի
կանգնեց:

— Որ այդպէս է տանուտէր ջան, մի
լաւալ ? Է դուրան Լգին ձեղի, ասեց
Կարոն և բոլորի ձեռքերը սեղանով
աւելացրեց, գնացէք խեղդ տեսէք:

— Գնեք ինչ էք ասում, զարձաւ
Հեղինարին, տեսնուալը, դուք էլ տալին
էք ձեռ աղջիկը Աստուծոյ Գեղայի տը-
ղին Աւային:

*) Լաւալ խօսքը վերաբերում է այդ-
կան. կը նշանակէ աղջիկը մի լաւակի
(աղլուխ) արմէք ունի հօր աչքում:

Հեղինարը գիւղը խնամարանեցով հա-
մաձայնութեան նշան արաւ և եկաւ բո-
լորի ձեռքերը համբուրեց:

Կարոն աչքով արեց Հեղինարին, որ
խոյնի մի չէր արաղ և մի տապալած
հա. էլ սեղանի վրայ դրեց Տանուտէր
նոյնպէս իւր ջիւղից հանեց մի չէր ա-
րաղ, ամեն աչքաւորս բաժակը և
տունը Կարոյին:

— Աչքերիդ լոյս, Աստուած ար-
ժանացի սուր պատկին, ասեց Կարոն
և մինչև յառակը դառարկեց:

— Աչքերիդ լոյս, աչքերիդ լոյս,
ամեն կողմից սկսեցին կրկնել: Հէնց
այս ժամանակ կտուրը մի ահագին դը-
ղից քարճաղաւ, բայց ներքը ոչ ոքի
ուրախութիւնը չը խանգարեց, որովհե-
տե ամենքն էլ հասկացան որ կտուրը
Աստուծոյ Գեղայի կողմից ծածուկ ուն-
կողներն կային, առաջաւորս բաժակը
խմեցին թէ չէ, ամենքն էլ կայծակի
արագութեամբ վաղաւորեցին տուն աղի
հօրը առաջաւորս տանել և մի ջուտ
գիւղացի ընծայ տաւանաւ: Աստուծոյ
Գեղայ երկրորդական աչքաւորից յե-
տոյ ստացաւ և պաշտօնական աչքաւոր-
ը, ուստի վեր առաւ Աւային և շտապեց
խնամանք տանել որպէս թեմաւոր մաս-
նակցելու: Բարեկամութիւնը բաւական թե-
մացաւ. երկու բարեկամները էլ զմից էլ
մարդիկ կ'առնէ Յովի մութ անկիւնում

հարմնիւրով և աղջիկներով լցուեց, Ա-
րողի բաժակը ձեռքէ ձեռք պտուտ էր
գալիս: Ներկայ էր և ծխական քահա-
նան: Հարմնացուն և փեսացուն — Աւոն և
Եղգիլը գիւղիները քաշ արած ալկա-
ծուած սրտով կանգնել էին Ոչ մի կեկ-
պով սրած չէին ժամանակում ուրախու-
թեան: Սրանց գէղեքի զգոհութեան
արտայայտութիւնը ամենքին էլ զգալի
էր, բայց ոչ որ նշանակութիւն չէր տա-
լիս: Ամենքն էլ կրկնում էին. «Վաճէլ
են, ամաչում են, բան չը կայ, յետոյ
շատ լաւ կը լինին»:

Բայց գեւե նշանագրութեան մատա-
նին չը տաւած սկսուեցաւ «բալլի» տա-
կարկութիւնը և երկար ընդդիմութիւ-
նից յետոյ, վճռուեցաւ 250 ա. խեղդ
վճարել: Կարոյին մի լաւ մահուղէ չու-
խալ, կնոյցը աւել ? հախի մի լաւ գլխի
բո աշխարհի կարգն է. ոսկի, բիւզաւուկ
բողմաղ խաւ հարկն և այլն:

Գեղան, որ թէ պարտքով և թէ իւր
երկխոսների բերաններից կաւելով հա-
ղիս դրանք էր 250 ա. վերախաղով տե-
ղից յիշեալ գումարը դրեց Կարոյի տ-
առջ և աւելացրեց:

— Խնամք Կարոյ ջան, շատին քցին

*) Աւայինքն այն կաթի գինը, որ մա-
ր ստուէ է աղջկան նրա երկխոսու-
թեան ժամանակ:

Անա այս է գործը եղևութիւնը: Սա-
կայն ցաւում ենք շատ որ պարտն նա
մակաղիւրը չափազանցութեանն է
համարում է այդ բաւական չը համարե-
լով, հրաւիրում է մի չնչին բանի հա-
մար նախ Ե. Սինոզի ուշադրութիւնը:
Բայց ես և ինձ հետ ողջ գանձակը
(բացի մի քանիսնէրէց, որոնք գիտեն
պղտոր ջրում ծուկ որսալ) համարում
ենք, որ Գանձակը մի այդպիսի գործու-
նեայ հովիւ ոչ տեսել է և ոչ էլ կը
տեսնի, քանի որ այդպիսիները միջանդի
չեն գնահատում Գանձակը դեռ շատ
ուշ կը հասկանայ գեր. հայր Անանանի
ինչ հոգու տէր լինելը, բայց այն ժա-
մանակը արդէն ուշ կը լինի: Վերջ տա-
լով գրութեան յօտով ենք որ գեր. հայր
սուրբ ուշ չի դարձնել վերոյիշեալ և
բերնայական գրութեանն և կը շարու-
նակէ ինչ որ առաջ նոյնը և սրանից
յետ գործելու:

Թ. Գ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Բոլոր և բոլորական մամուլի խօսքն
ու զրոյցը Աֆղանստանի և Հնդկաս-
տանի վերայ է: Ոմանք անխուսելի են հա-
մարում պատերազմը Ռուսաստանի
և Անգլիայի մէջ, որովհետեւ երկու-
սն պահանջները համաձայնեցնելու
համար իրեն թէ հիմք չը կայ, նո-
ցա շահեր իրեն թէ այնքան շո-
շափուած են, որ զինուորական որ և
է կողմից յուսարիչ է և դէպք պետք
է վճիռ տալ խնդրին: Այսպէս խո-
սում են մինչև անգամ անգլիական
նշանաւոր լրագրիչներ, որոնք մինչև
անգամ վերջնադիր են համարում
Անգլիայի կառավարութեան պա-
հանջները: Իսկ գերմանական լրագրի-
չները կարծես զիտմամբ քաջալու-
րում են Ռուսաստանը չը վախճա-
լու պատերազմների հետևանքներից:
Վերջինների իրեն Բիսմարկի քաջա-
քանութեան օրգանների ձայն
հասկանալի է: Գերմանիայի համար
յոյժ ցանկալի է երկու մեծ պետու-
թեանց մէջ պատերազմը, որպէս զի
նոքա թշուառ և վճռող զինքն Եւ-
րոպայի էլ մի քանի ժամանակ ի-
րան մնայ: Գերմանիայի երկրորդ քը-
րանիայի և Անգլիայի մէջ սերտ
կապն է ինչպէս և այլ մեծ տերու-
թեանց ոյժը. ուստի այդ կապը խը-
զելու և վտանգաւոր պետութիւնը
թլացնելու համար նա՝ Գերմանիան
ամեն ճիւղ պիտի թափէ և օրանով
էլ հասկանալի է գերմանական լու-
զիչների անընդհատ յորդորը Ռու-
սաստանին երկրիւր չը կրկնու պա-
տերազմից Անգլիայի դէմ: Ո՞վ զիտ
թէ մի քանի տարիից յետ կրկին
չը զարթի արևելեան խնդրը, Յաճ-
կաստանում պատերազմի պատճառ
տալու տարրերի շատ կան, ամեն
րոպէ կարելի է առիթ գտնել կամ
ստեղծել և տարակոյտ չը կայ, որ
եթէ այսպիսի դէպք պատահէ Ան-
գլիայի և Ռուսաստանի մէջ պատե-
րազմից յետ կամ սորա միջոցին—
վճռող զինքն էլ կը մնայ Գերմանի-
ային: Եթէ Գերմանիան այդպիսի
հաշիւներով ցանկանում է պատե-
րազմը Անգլիայի և Ռուսաստանի մէջ
վերջիններն էլ նոյն հաշիւներով կը

բաշխեն պատերազմից և երկու կող-
մերն էլ հաւատարմաւոր զինուոր-
ութեաննով և առողջ դատողու-
թեան և արդարութեան ենթարկ-
վելով զորքը խաղաղութեան վեր-
ջայնել կը ջանան: Եւ աւելի հա-
ւանականը վերջինն է, որովհետեւ
երկու կողմից էլ զորա համար ամեն
ճիւղ թափուած է, մանաւանդ Գլա-
զեստոնի կողմից, որ միշտ Աֆղանս-
տանի խնդրում խաղաղական զինք
է բռնած: Իսկ երկու կողմերից էլ
տեսնուող սրտերազմական պատրաս-
տութիւնը առանձին նշանակութիւն
չ'ունի. այլ աւելի ծառայում են
զործի յաջողութեան քան պատե-
րազմի գուշակութեան, որովհետեւ
երկու կողմերն էլ իրար պատրաստ
գտնելով աւելի սրամարդկաւ կը լի-
նին զինուորական:

Ֆրանսիական զօրքերը Տոնկինում
և Չինաստանի ծովափնային ծած-
կում են իրանց նորանոր սերտոր-
ծութիւններով և յաջողութիւնը
դեռ ևս նոցա կողմն է և այս մեծ
նշանակութիւն ունի, քանի որ քա-
ջայնութիւն է Ֆրանսիացւոց հա-
մար և բարդական վճատութեան
առիթ չնայ զօրաց համար: Բայց
և այնպէս պատերազմի շուտով վեր-
ջանալուն յոյս չը կայ, քանի որ
պատերազմի սպարէզ դեռ չէ դար-
ձել նոյն իսկ Չինաստանը:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արարական «Մուշապը» լրագրին հա-
ղորդում են Գանդից, որ Մահդին հը-
րաման է տուել լրանակը Օմիւրմանից
Մեանմէ տեղափոխել, որ ինքն էլ իւր
սպալակցիս հետ պիտի հաստատէ բը-
նակութիւն, անձրեային եղանակի սկըս-
վելից առաջ: Անձրեային եղանակը սը-
կըսում է մայիսի երկրորդ շաբաթից և
տեսնում է մինչև օգոստոսի կէտը, այն մի-
ջոցին ճանապարհներն անանցանելի են
դառնում հեղեղների և ճահճների պատ-
ճառով: Մահդին զիտաւորութիւն ունի
ամբարացած զինք բռնելու Շէնգիի Եւ-
տէմիէ առաջ այն ճանապարհների վե-
րայ, որոնք Սուալիմ, Գանդիւր և Քար-
թում են տանում և սպասել անգլիական
զօրքերի յարձակման: Բայց զանից
նոյն իսկ Շէնգի և Մէտէմիէ քաղաքնե-
րը աւելի կամայայնաւ կ'ապակցութիւնը
սոցա մէջ կը պահպանվի չղկնաւորով
որոնք առնված են Քարաւանում և Սե-
նասարում: Շէնգիի և Գարիայի մէջ նա-
ւակամարջ կը չնայի:

«Nord Allg. Zeit.»-ի մէջ հրատարա-
կած էր հետեւեալ նկատառումները: «Berl.
Tagebl.» Լոնդոնի թղթակիցը հետազ-
րում է, թէ հաստատ աղբիւրից իմացել
է, որ կոմս Հերթերտ Բիսմարկի Լոնդոն
գնալու նպատակն է ցրել Գերմանիայի
և Անգլիայի մէջ ծագած տարաձայնու-
թիւնը, նոյնպէս հաշտութիւնը Ռուսաս-
տանի և Անգլիայի մէջ աֆղանական
խնդրի վերաբերութեամբ: Մենք չենք
կարծում, որ «Berl. Tagebl.» թղթակիցը
հնար ունենայ Լոնդոնում հաւատարմ
տեղեկութիւնը ձեռք բերելու: Ինչ և ի-
ցէ մենք հաւատարմ կերպով կարող ենք
ասել, որ Աֆղանստանի խնդրին ամե-
նակող հաշիւ կոմս Բիսմարկի ճանա-
պարհորդութեան հետ: Անհամաձայնու-
թիւնը Ռուսաստանի և Անգլիայի մէջ
այնքան լարված չեն, որ երրորդ պե-
տութիւն իրան իրաւունք համարէ ա-
ռաջարկելու իւր միջնորդութիւնը հաշ-
տութեան համար:

«Morning Post» լրագրի թղթակիցը
թղթակցը հաղորդում է խօսակցութիւնը
ապառաժա կուսակցութեան մի նշանա-
ւոր անդամի հետ: «Հաւատարմացած եղէք,
առաջ նորա խօսակցիցը, ի միջի այլոց,
որ Գերմանիան ամենին զիտաւորու-
թիւն չունի թշնամանալու Անգլիայի
հետ: Պարզ է, որ իշխան Բիսմարկի ա-
մենազօրեղ անձն է, բայց նրանից զօ-
րեղ մարդ կայ— դա Գերմանիայի կաշ-
քըն է: Իշխան Բիսմարկի ամեն ինչ փոր-
ձեց, որ փոխէ Պետերբուրգի գերմանա-
կան գեապանին, բայց այդ նրան չը յա-
ջողեցաւ, որովհետեւ Պետերբուրգի գեր-
մանական գեապանն անձնապէս կայտնի
բարեկամն է. և ոչինչ չը կարողացաւ
վերջինին համոզել, որ նա հետեւէ իշխ-
ն Բիսմարկի խորհրդին: Նոյնը վերաբերե-
լի է և Լոնդոնի Գերմանական գեապա-
նին. կայտնի երբեք չի համաձայնիլ փո-
խել կոմս Միսնտերին: Նա մինչև իսկ
վախենում է վէճից Անգլիայի հետ: Իշ-
խան Բիսմարկի ճառը պատգամաւորաց
ժողովում ուղղած էր աւելի կոմս Մի-
սնտերին քան անգլիական կառավարու-
թեան գէմ: Նա ուզում էր ապացուցա-
նել կայտնի, որ կոմս Միսնտերն ան-
պայման կերպով միտաւոր է Անգլիա-
յի և Գերմանիայի բարեկամական յա-
րաբերութեան, որոնց պահպանութեան
հնարութիւնը կամենում է նա ապա-
ցուցանել կոմս Հերթերտ Բիսմարկին
Լոնդոն ուղարկելով: Իշխան Բիսմարկի
որդու Լոնդոն ուղարկվելը ուղղակի ա-
նարկանք է կոմս Միսնտերին: Ոչ ոք
չի դարմանալ, եթէ Լոնդոնի գերմանա-
կան գեապանը հրաժարական տայ, բայց
աւելի հաւանականութեամբ կարելի է
ասել, որ կայտնի չի ընդունիլ այդ հրա-
ժարականը:

«Tresse» լրագրին հաղորդում են, որ
անգլիական սպայ Տրոտտը, որ իւր
կառավարութեան յանձնարարութեամբ
գնացել էր Մակիդոնիա, զեկուցանում
է լորդ Գլենիլլին, որ իրեն վիճակը
հարաւային Մակիդոնիայում բարեկարգ
է վերջին ժամանակ, մինչդեռ Բալդա-
րիային և Ռումէլիային սահմանակից նա-
հանգիստում նա անբաւարար է: Գլենիլ
դաւառում, որոյ բնակիչները բացառա-
պէս ալբանացիք են, վէճերը գետնի հա-
մար և արեան վրէժխնդրութեան սովո-
րութիւնը շարունակում են մինչև ցայ-
սօր և որդիից որդի աւանդում են: Աւ-
ազանների և մարդասպանների հաւածումն
այստեղ շատ զգուշ է, որովհետեւ այս
դաւառն իսկապէս երբեք բուրբուլի
ենթարկված չէ եղել տաճիկ իշխանու-
թեանց և վերջիններն այստեղ ամենին
կշիւ և հեղինակութիւն չունին: Գաւա-
ռի մահմէդական բնակիչները բուրբու-
րեան զինուորված են. ուստի և աւելի
ապահոված աւազանների խմբերի դէմ,
իսկ քրիստոնեայ բնակիչները բուրբուլի
անպաշտպան են, որովհետեւ Մակիդոնի-
այի քրիստոնեայ իրաւունք չունին
զենք կրելու:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Վաղը ամսույ 15-ին Արժրուտե թատ-
րանում մեծ պ. Կարա Մուրադյի խում-
բը, 15 հոգուց բաղկացած, կը տայ կոմ-
ցերտ, որ կազմած է հայոց ընտիր կը-
րիչից: Սա առաջին փորձն է, որ մեծ
երաժիշտը անում է, և մտադիր է կազ-
մելու մշտական հայ երգչիկ խումբ, որ
անտարակա ժամանակով կարող է լի-
նել հայ ներկայացմանց դարդն և ա-
ռանձին կոնցերտներով նպաստել կանոն-
նաւոր երգչուհիութեան և երաժշտու-
թեան զարգացման հայ հասարակու-
թեանց մէջ: Մեծ պ. Կարա-Մուրադյան
Գլխում, ինչպէս լսած ենք, ունեցած է

իւր երգչիկ և երաժշտական խումբը,
յուսմանք, որ նա թիֆլիսում բացի եր-
գչիկ խմբից, կ'աշխատէ կազմելու և՛
հայ երաժշտական խումբ, որ շատ կը
նպաստէր անգլիական թատրոնական ներ-
կայացմանց: Յուսմանք, որ թիֆլիսի հայ
հասարակութիւնը կը յարգէ պարտնի
ձգտումն և աշխատանքը իւր այցելու-
թեամբ, ներողամիտ գտնովելով իրեն
առաջին փորձին, որ անշուշտ լաւ ապա-
դայ կը խոստանայ:

«Новосты» լրագրին հաղորդում է, որ
Ս. Պետերբուրգի հայ հասարակութիւնը
ամսույ 3-ին հայ եկեղեցւում իրանց ներ-
կայացուցիչ ընտրել են Նոր-Նախիջևա-
նի քաղաքագլուխ պ. Սալթիկեանին
թեմական պատգամաւոր ընտրութեան
մասնակցելու համար:

Կովկասի Հայոց Բարեգործական ըն-
կերութեան խորհուրդը խնդրում է մեզ
հրատարակելու հետեւեալը. — Կովկասի
Հայոց Բարեգործական ընկերութեան
թղթակաւորների թիւը, համեմատ ներ-
կայ տարվայ նախահաշուի, լրացած գո-
ւով, ընկերութեան խորհուրդը յայտնում
է ի գիտութիւն ուսանողներին և աշա-
կերաններին, որ խնդրք, թոյլտէ համար
ներկայ ամենթացքում, այլ ևս չեն ըն-
դունվում:

Նոր-Նախիջևանից հաղորդում են, որ
քաղաքագլուխ պ. Սալթիկեանը գնացել
է Ս. Պետերբուրգ քաղաքի գործերի
համար. ի միջի այլոց և իրաւունք ուսա-
նալու Նոր-Նախիջևանում առանձին
Պօլիցիա կազմելու համար: Մէկ թաղա-
պետ (պրիստոն) էլ պատրաստ է, գործ
չ'ունի, արդէս ինչ կարիք կայ ամբողջ
օրիցիական հաստատութեան Սերբա-
ղաբային վարչութիւնը կարծես գիտու-
թեամբ ծախսերի աղբիւրներն ուսում
քաղաքի առաջն գործը զորա էլ աղբաթիկ
գանձարանի համար: Երկր այս է նոցա
համակցողութեամբ քաղաքի շահերը
պաշտպանելու:

Քաղաքի մէջ լուրեր են պատում,
իրեն թէ՛ Կ. Պօլսի աղբային ժողովն
արդէն արել է երեք կաթիլիկապաշտ-
ների ընտրութիւնը: Որքան մեզ յայտ-
նի է փետրվարի 21-ին պիտի լինէր աղ-
բային ժողովի նիստը որոշելու համար
միայն, թէ նա ինչ կ'զանալով պիտի
մասնակցէ կաթիլիկական ընտրու-
թեան, իսկ ընտրվելների ցուցակը պիտի
կազմվէր նորընտիր Պատրիարքի ներ-
կայութեամբ, որ Կ. Պօլսի հասած չէր,
ուստի այդ բերանէ բերան չըլող ԼԻ
ստուգութեան երաշխաւոր չենք:

ԱՍՏԻՍԱՆԻՅ Գ. 8 Գ. զրում է. —
Ամսույ 21-ին, հինգշաբթի երեկոյան,
Բաթհաւ (Rathhaus, խորհրդարան)
կոչուած տեղում կայացաւ 9-ը պատգա-
մաւորների ընտրութիւնը, որ ներկայ
էին 85 հոգի, այն էլ հրաւիրանք: Հը-
րաւորուածներն արեւելա թղթի կը-
տրներ, իրենց ցանկացած անձնաւորու-
թեանց անունները և աղգանունները
գրելու: Նախագահ՝ Բինեաթ Դիլիսե-
կանցը, ժամը 9-ին բացաւ նիստը, յայտ-
նելով ժողովը նպատակը և խնդրեցնե-
րայ անձնաւորութեանց, եթէ համաձայն
են, յայտնել հրահրակութիւն, անցեալ
տարւայ պատգամաւոր պ. Յ. Սարգս-
եանին, իւր պարտաւորութիւնը ճշդիւ
կատարելու պատճառ և ժողովական
ները ոտի կանգնելով, պարտնին յայտ-
նեցին իրենց հրահրակութիւնը: Ապա
պ. Նախագահը կարդալով Ս. Սինոզի
հրահրուքը, ցուցակով հրաւիրեց պարտ-
ներին թղթերը գցել տուփը: Չայնից
մեծամասնութեամբ ընտրուեցան՝ պո-

Բինեաթ Դիլիսեկանց, Սաեփան Սե-
րբաբեկան, Յովհաննէս և Խաչատուր
Սարգսեանց (կարայրներ), Գանիէլ Փը-
րանգուլեանց, Միքայիլ Բուրջալեանց,
Բաղդասար Լիլիսեկանց, Սիմէոն Մար-
տիրոսեան Պօլսեկան, Էպիսկոպոս Յով-
հաննիսեանց, Կանդիտեաներ, Միքայիլ
Լիլիսեկան և Գաղար Միկոյեկանց:

Ժողովի ժամանակ պ. Յ. Սարգսեանը
առաջարկեց այժմանից իմանալ, թէ
նա են ուզում տեսնել լրագրացած Ս.
Գրիգոր Լուսաւորչի Գանի վերայ, ասե-
լով, որ անցեալ տարի ամենայն տեղի
պատգամաւորները ձայն տուին այն անձ-
նաւորութեան, որին կամենում էր ժո-
ղովուրդը իսկ Ատարախանի պատգա-
մաւորը, առանց իմանալ ժողովուրդի
ցանկութիւնը: Զայն է տեսել Ներսիսին:
Բայց պ. Նախագահը ժողովի նպատա-
կից դուրս համարելով, թոյլ չը տուեց
այս հարցի մասին խօսելու, ասելով,
«որ մենք չենք երկն աստուծոյ կաթիլիկոս
ընտրելու, այլ պատգամաւորներն»: Ժո-
ղովականները ստորագրուելով, ժամը
11-ին ցրուեցան:

Թէև ժողովը բաւականին կանոնաւոր
և յաջող անցաւ, բայց մի բան նկատե-
լի էր, որ ժողովրդեան հասարակ դատը
հրաւիրված չէր մասնակցելու պատգա-
մաւորաց ընտրութեան, ինչպէս և օտա-
րականք. կարծես կաթիլիկոսը միայն
հարուստների և աղետականների հա-
մար է:

Նոյն տեղից հաղորդում են. — Փետր-
վարի 21-ին երեկոյան և այսօր առա-
ւօտը այստեղ յորդ անձին եկաւ: Վօլ-
գայի ստաւոցը սկսել է շարժուել: Ար-
դէն մի քանի կտորներ պոկուել էլ են:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՆՆԱՆՑ.
Հրատարակիչ Հ. ԵՆՅԻԱՅԱՆՑ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՆԵՐ

Մամուլի տակից շուտով լոյս կը
տեսնի «ԵՊԵՆԻ ԲԱՆԱՏԵԳՈՒԹԻ-
ԹԻՆԵՐ» — ՌՏԱՆԱՌԵՐ ՆԵՐԵԳԵՐ՝
աշխատասիրութիւն Գ. Կարայ խա-
րականց Օձնեցոյ:

Հայերէն Тифлисъ Дворцовая
-Магазинъ обнови Абовьянца А-
ппушавану Абовьянцу.

(115) 1—3

ԿՕՑԷ ՄՕԿԿՕ
Ս. ՍԻՌԻ և ԸԵԿ.
(II. 2492.)

ՀԱՅ ԿԻՆ ՄԻՋԱԿ ԽԱՐԻՆԵՐՈՎ Կա-
մենում է ունենալ տեղ ՀԱՅ ԸՆ-
ՏԱՆԻՔՈՒՄ. ցանկացողներին խնդ-
րում է հասցէն թողնել պ. Նահ-
վերդեանցի պալիկոսում:

(116) 1—1

Վաճառվում են կէս գնով շո-
րերի ձմերի, զլխարկների, խոզանու-
ների, զրջանների, պատաւեւների
կրտներ, բահեր, պատկերներ, բը-
րիչներ, շախմատներ, պարզ-սիդոր-
ներ, յետաներ և այլն ԱՆԳՂԱՆ-
ԿԱՆ ՄԱԳԱՍՏԻՆՈՒՄ:

1—5